

global climatic changes and the greening of international relations. The spread of COVID-19 pandemics contributes to the growth of biopolitics when biological technologies of social management are introduced, which are substantiated by the need for “humanity survival”. The military-force factor gradually displaces civilization and international legal factors and becomes dominant in a new world order.

The confrontation of democracy led by the US Autocracy, headed by China, is a sign of the first phase of forming a new world order.

References

1. Дашевська О. Новий світовий порядок: теоретичні концепції. *Evropský politický a právní diskurz*. 2015. Sv. 2, Vyd. 4. С. 59–64. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evrpo_2015_2_4_10
2. Фесенко М. В. Проблеми та перспективи формування нового міжнародного порядку в умовах нестаціонарності. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2014. Вип. 120(1). С. 113–126. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmv_2014_120%281%29_13

Дідук Юлія

Донецький національний університет імені Василя Стуса

ВІДНОСИНИ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ІЗ КРАЇНАМИ ЄВРОПИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Ключові слова: Велика Британія, «Глобальна Британія», Європа, ЄПС, Тристоронній союз Велика Британія–Польща–Україна.

Keywords: Great Britain, «Global Britain», Europe, EPC, The British–Polish–Ukrainian trilateral pact.

Сьогодні Велика Британія залишається важливим гравцем міжнародної арени – вона є однією з найбільш потужних держав в економічній та науково-технічній сферах, впливовим членом ООН, НАТО, G7 та інших глобальних утворень. У 2021 р. уряд Великої Британії опублікував програмний документ, що визначив основні задачі сучасної зовнішньополітичної стратегії держави під назвою «Глобальна Британія». Згідно з положеннями документу, Велика Британія позиціонує себе як світового лідера у сферах дипломатії, міжнародної безпеки та розвитку [2].

Зважаючи на значні геополітичні зміни, що відбулись у світі, британський уряд у березні 2023 р. опублікував новий програмний документ, а саме «Оновлення інтегрованого огляду 2023: Відповідь на більш суперечливий і нестабільний світ» [3]. Оновлена стратегія британського уряду пропонує більш прагматичний і жорсткий підхід до вирішення міжнародних проблем, Велика Британія робить акцент на необхідності своєї стратегічної переваги над конкурентами у пріоритетних для неї сферах. Регіон Європи завжди був одним з пріоритетів, на який спрямовувалися зусилля британської зовнішньої політики. Огляд 2023 р. визначає ключових європейських партнерів Британії в Європі – Францію, Німеччину, Італію (зокрема в оборонній співпраці в межах GСAP) та Польщу.

Після проведення політики Brexit Велику Британію та Європейський Союз почала об'єднувати низка угод, спрямованих на співробітництво у сферах торгів-

лі, інформаційної безпеки та використання ядерної енергії [5]. Важливого значення починає набирати укладена наприкінці лютого 2023 р. Віндзорська рамкова угода між Британією та ЄС, що покликана врегулювати питання проблемного товарообігу через Північну Ірландію.

Варто розглянути деякі вже реалізовані формати співпраці, що відбулися у 2022 р. Європейська політична спільнота (ЄПС) – нова платформа для співробітництва країн-членів ЄС та інших держав, зокрема Великої Британії та України, з метою консолідації Європи у боротьбі проти російського агресора. ЄПС не є міжнародною організацією, а тому конкретні узгоджені механізми співпраці та зобов'язання для країн-учасниць форуму відсутні. Створення цієї платформи можна вважати одним з інструментів, що об'єднує не лише ЄС, а і більшість інших держав європейського регіону.

Під час першого Празького саміту ЄПС у жовтні 2022 р. уряд Великої Британії зміг зробити крок вперед для налагодження відносин із Францією – на двосторонній зустрічі лідерів двох держав вдалося обговорити міграційне питання та домовитися про подальшу співпрацю у цьому напрямі. Подібна кооперація між Францією та Сполученим Королівством є показником покращення відносин між двома країнами, оскільки ще на початку осені можна було простежити певну особисту неприязнь між Президентом Франції Еммануелем Макроном та тогочасною міністеркою закордонних справ Великої Британії Ліз Трасс [8]. До того ж Сполучене Королівство заявило, що прийматиме наступний саміт ЄПС у 2024 р. – це є показом зацікавленості країни у діяльності нового форуму.

Однак у 2023 р. питання нелегальних мігрантів стає предметом суперечок між Великою Британією та ЄС. Британський уряд вже запропонував доволі жорсткий план протидії незаконному перетину кордону Сполученого Королівства через протоку Ла-Манш, що полягає у швидкій депортації нелегальних мігрантів. Нинішній прем'єр-міністр Великої Британії Ріші Сунак серйозно налаштований вирішити це питання, оскільки кількість мігрантів до країни зросла до показника, коли вільних притулків у країні майже не залишається. Європейський Союз, зі свого боку, розкритикував законопроект, вказуючи на те, що він потенційно суперечить міжнародним нормам із прав людини [12].

Зовнішня політика Великої Британії у 2022 р. також була активно зосереджена і на регіоні Центрально-Східної Європи в контексті російсько-української війни. Повномасштабне вторгнення РФ в Україну – пряма загроза європейській безпеці, яку Британія як претендент на лідерство у цій частині світу не могла оминути. Протягом минулого року країна активно надавала велику кількість пакетів військової та гуманітарної допомоги Україні. Неабияку роль зіграла робота британської розвідки, яка періодично інформувала українську щодо можливого російського вторгнення напередодні війни. Важливе місце займає і особистісний фактор у випадку з Україною – в інформаційному просторі протягом 2022 року часто у позитивному ключі згадувалась особистість колишнього прем'єр-міністра Великої Британії Бориса Джонсона, який, перебуваючи на своїй посаді, встиг здійснити цілих три візити до Києва.

Інтенсифікація відносин Сполученого Королівства з Центрально-Східною Європою спостерігалася ще до початку повномасштабної війни в Україні. На-

приклад, в огляді 2023 р. поверхово згадуються Об'єднані Експедиційні Сили (JEF) – проєкт, створений ще у 2015 р. за британською ініціативою, що забезпечує партнерство Великої Британії та країн Північної Європи у сфері безпеки. Створення воєнної коаліції цих держав слугує ще одним стабілізатором у регіоні Європи, оскільки головна задача JEF полягає у швидкому реагуванні на локальні загрози.

Іншою ініціативою, яка ще не встигла реалізувати себе повною мірою, стала ідея створення нового політично-безпекового альянсу на початку 2022 р. на території Європи – Тристороннього союзу Велика Британія–Польща–Україна [13]. Причин створення такого формату співпраці між трьома державами є декілька. Створення подібних невеликих альянсів на рівні з Люблінським трикутником обумовлено бажанням налагодити співпрацю між державами у політичних, торговельно-економічних, енергетичних сферах та галузі кібербезпеки. Важливим фактором для прискорення укладення Тристороннього пакту стала концентрація російських військ на кордоні з Україною.

Досліджуючи інтереси самого британського уряду в утворенні Тристороннього альянсу, можна зробити висновки, що для Британії такий формат був би цікавим і з метою співпраці з країнами Центрально-Східної Європи, і як інструмент для реалізації зовнішньополітичної стратегії «Глобальна Британія» та забезпечення лідерських позицій у регіоні. Окрім ідеї створення Тристороннього союзу, британський уряд, а зокрема колишній прем'єр-міністр Великої Британії Борис Джонсон, у травні 2022 р. запропонував ідею утворення більшого безпекового альянсу у складі його держави, України, Польщі та країн Балтії, який у риторичі самого Джонсона міг би стати «альтернативою Європейському Союзу, що об'єднаний недовірою до Брюсселя» [1]. Заява була доволі гучною, однак ідею деталізовано і реалізовано не було, імовірно, через небажання запрошених до альянсу країн погіршувати відносини з ЄС.

Так само з початком повномасштабної російсько-української війни не була реалізована співпраця України, Великої Британії та Польщі саме в межах тристороннього партнерства. Пояснити таку пасивність у розвитку малого політично-безпекового об'єднання можна тим, що Британія не вважає цей формат співпраці наразі пріоритетним для себе. Країна успішно розвиває двосторонні відносини з Польщею та Україною, а тому для деяких критиків концепції тристороннього формату залишається незрозумілим, що нового принесе саме тристороннє партнерство.

Отже, сьогодні Велика Британія загалом вважає регіон Європи одним із найбільш пріоритетних у питанні забезпечення міжнародної безпеки. Сполучене Королівство використовуватиме більш жорсткий підхід до вирішення міжнародних проблем, зокрема у 2022 р. це було помітно через підтримку Великою Британією України у російсько-українській війні. Тісніші відносини між Сполученим Королівством та країнами Європи реалізуються у найближчому майбутньому з огляду на розвиток ініціатив, як-от ЄПС.

Джерела та література

1. Fubini F. Il piano segreto di Johnson per strappare l'Ucraina a Russia e Ue: il Commonwealth sovranista. *Corriere della Sera*. URL: https://www.corriere.it/economia/finanza/22_maggio_26/piano-segreto-boris-johnson-dividere-l-ucraina-russia-ue-commonwealth-europeo-02d3b232-dc6b-11ec-b480-f783b433fe60.shtml
2. Global Britain in a Competitive Age: The Integrated Review of Security, Defence, Development and Foreign Policy. *Cabinet Office. GOV.UK*. URL: <http://surl.li/giqsk>
3. Honeycombe-Foster M., Gallardo C. Sunak 'up for the fight' on asylum clampdown as battles loom. *POLITICO*. URL: <https://www.politico.eu/article/uk-clampdown-cross-channel-migration-rishi-sunak-suella-braverman/>
4. Integrated Review Refresh 2023: Responding to a more contested and volatile world. *Cabinet Office. GOV.UK*. URL: <http://surl.li/giqtx>
5. Post-Brexit agreements. *European Council. Council of the European Union*. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eu-relations-with-the-united-kingdom/post-brexit-agreements/>
6. The European Political Community: A Successful Test? *Center for Strategic and International Studies*. URL: <https://www.csis.org/analysis/european-political-community-successful-test>
7. The Joint Expeditionary Force (JEF): brochure. 2022. URL: https://www.mil.lv/sites/mil/files/document/JEF%20Brochure%20Apr_2022.pdf
8. Tory leadership: Truss criticised for Macron 'jury is out' remark. *BBC News*. URL: <https://www.bbc.com/news/uk-politics-62682448>
9. Ангел С. Підсумки засідань Європейської політичної спільноти та Європейської ради в Празі 6–7 жовтня 2022 року. *Брифінг за підсумками Європейської ради. Дослідницька служба Європейського парламенту*. URL: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2022/734671/EPRS_BRI\(2022\)734671_XL.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2022/734671/EPRS_BRI(2022)734671_XL.pdf)
10. Гетьманчук А., Солодкий С. Перспективні напрямки розвитку тристоронньої співпраці у форматі Україна–Велика Британія–Польща з урахуванням національних інтересів і затверджених зовнішньополітичних пріоритетів України. *Центр «Нова Європа»*. URL: <https://analytics.intsecurity.org/ua-uk-pl-trilateral-cooperation/>
11. ЄС і Британія підписали «Віндзорську угоду» про торгівлю у Північній Ірландії. *Українформ*. 2023. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3687102-es-i-britania-pidpisali-vindzorsku-ugodu-pro-torgivlu-u-pivnicnij-irlandii.html>
12. ЄС розкритикував британський план боротьби з нелегальною міграцією. *Європейська правда*. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2023/03/9/7157625/>
13. Куренкова О. «Маленьке НАТО» для України? Яким буде новий союз з Польщею та Британією. *Суспільне. Новини*. URL: <https://suspilne.media/208511-malenke-nato-dla-ukraini-akim-bude-novij-souz-z-polseu-ta-britanieu/>

Hryb Anna

Vasyl' Stus Donetsk National University

REASONS AND CONSEQUENCES OF LABOR MIGRATION FOR THE DONOR COUNTRY

Keywords: migration, United Nations, International Organization for Migration, European Union.

Ключові слова: міграція, Організація Об'єднаних Націй, Міжнародна організація мігрантів, Європейський Союз.

Labor migration has always been present, as people are always looking for a better life for themselves and better earnings. Migration has become an integral part of our lives. In a broad sense, migration is the process by which one or more people move